

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 3/2016-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. januára 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti HORVÁT klimatizácia a vetranie, s. r. o., Bánovská cesta 11, Žilina, zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Madejom, Vysoká 20, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1, čl. 26 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd prípisom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/3 GPt 325/13/1000-17 z 3. marca 2015, prípisom Krajskej prokuratúry v Žiline č. k. 3 KPt 293/13/5500-14 z 15. decembra 2014, uznesením Okresnej prokuratúry Žilina č. k. 3 Pv 1119/11/5511-53 zo 16. októbra 2014 a uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Žilina ČVS: ORP-1364/3-OEK-ZA-2011 z 28. augusta 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti HORVÁT klimatizácia a vetranie, s. r. o.,
o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. mája 2015 osobne doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti HORVÁT klimatizácia a vetranie, s. r. o., Bánovská cesta 11, Žilina (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Madejom, Vysoká 20, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 11 ods. 1, čl. 26 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) prípisom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. IV/3 GPt 325/13/1000-17 z 3. marca 2015 (ďalej aj „napadnutý prípis generálnej prokuratúry“), prípisom Krajskej prokuratúry v Žiline (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 3 KPt 293/13/5500-14 z 15. decembra 2014 (ďalej aj „napadnutý prípis krajskej prokuratúry“), uznesením Okresnej prokuratúry Žilina (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 3 Pv 1119/11/5511-53 zo 16. októbra 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry“) a uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Žilina (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) ČVS: ORP-1364/3-OEK-ZA-2011 z 28. augusta 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného riaditeľstva“).

Zo sťažnosti a z pripojených príloh okrem iného vyplýva, že generálna prokuratúra kvalifikovala návrh sťažovateľky z 21. januára 2015 v napadnutom prípise ako opakovaný podnet v súlade s § 34 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), a nie ako urgenciu na vybavenie jej návrhu na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku z 24. novembra 2014 (ďalej len „návrh z 11. novembra 2014“). Sťažovateľka tvrdí, že jej návrh z 11. novembra 2014 nebol vybavený, resp. bol vybavený nezákonným spôsobom. Výklad § 364 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku použitý v napadnutom prípise generálnou prokuratúrou bol podľa jej názoru nesprávny a príliš formalistický. Za nesprávny považuje sťažovateľka aj postup

generálnej prokuratúry, ktorým malo podľa jej názoru dôjsť k porušeniu § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre tým, že jej podanie z 21. januára 2015 ako opakovaný podnet vybavila prokurátorka generálnej prokuratúry, ktorá zároveň vybavila aj jej predchádzajúce podanie z 11. novembra 2014 prípisom č. k. IV/3 GPt 325/13/1000-11 z 24. novembra 2014. Sťažovateľka namieta, že „o veci mal rozhodnúť nadriadený prokurátor... Je pravda, že o podnete rozhodol Generálny prokurátor SR, avšak v zastúpení prokurátorky generálnej prokuratúry [REDAKOVANÉ] Je možné, že z formálneho hľadiska rozhodol generálny prokurátor ako nadriadený prokurátor, avšak z materiálneho hľadiska treba uvedený postup chápať ako hrubé obchádzanie zákona.“.

K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a základného práva podnikateľ podľa čl. 35 ods. 1 ústavy generálnou prokuratúrou sťažovateľka uvádza, že došlo k zmareniu možnosti „ochrany... vlastníckeho práva prostredníctvom adhézneho konania... generálny prokurátor... zmaril úlohu štátu chrániť podnikateľské prostredie pred trestnou činnosťou osôb pôsobiacich v podnikateľskom prostredí... V danom prípade orgány činné v trestnom konaní správne vyhodnotili, že sa stal skutok zvýhodňovania veriteľa podľa § 240 Trestného zákona, avšak doposiaľ nedokázali zistiť rozsah škody, a preto trestné stíhanie zastavili. Takýto postup orgánov činných v trestnom konaní možno považovať za absolútne neprijateľný a charakterizovať ho ako odopretie spravodlivosti vo vzťahu k poškodenému.“.

Sťažovateľka argumentuje, že „prišla o majetok a podnikanie... bolo existenčne ohrozené, a to preto, že spoločnosť [REDAKOVANÉ] úmyselne plnila iným svojim veriteľom... a orgány činné v trestnom konaní takýto postup štatutára spoločnosti [REDAKOVANÉ], vyhodnotili ako správny, spravodlivý, trestnoprávne súladný iba preto, že štatutár spoločnosti stratil kompletne účtovníctvo spoločnosti. Zákonodarca pritom ustanovil takéto konanie za trestný čin poškodzovania veriteľa v § 240 Trestného zákona... Považujem za jasné a nepochybné, že takýto postup orgánov činných v trestnom konaní je v demokratickom a právnom štáte neprijateľný, čo konštatoval aj ústavný súd ČR (napr. nález... z 13. marca 2013, sp. zn. IV. ÚS 1241/12)... uznesenie o zastavení trestného

stíhania bolo vydané iba pár dní ... po tom, ako znalkyňa podala vo veci znalecký posudok... Z uvedeného vyplýva, že vyšetrovateľ s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou, nemohol rozhodnúť odborne, hodnotiac aj znalecký posudok, ktorý bol pre rozhodnutie veci kľúčový.“.

Podľa názoru sťažovateľky orgány činné v trestnom konaní nezákonne zastavili trestné konanie, keďže neboli preukázané skutočnosti, že „... spoločnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], nebola v úpadku, stave platobnej neschopnosti alebo predĺžení, keď plnila iným veriteľom namiesto pomerného plnenia aj v prospech spoločnosti HORVÁT klimatizácia a vetranie, s. r. o., ani že by spoločnosti HORVÁT klimatizácia a vetranie, s. r. o. nebola spôsobená žiadna škoda alebo škoda nepatrná“.

Naopak, z listinných dôkazov, ktoré sa vo vyšetrovacom spise nenachádzajú, vyplýva, že obchodná spoločnosť « [REDAKOVANÉ] bola celkom jasne a nepochybne minimálne ku dňu 31. 12. 2010 nielen v predĺžení, ale aj platobne neschopná. Vo vzťahu k uvedenému nemožno tiež opomenúť aj konštatovanie znalkyne [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] v jej znaleckom posudku... kde uvádza: „Spoločnosť v roku 2009 a 2010 bola v úpadku z titulu predĺženia, lebo hodnota záväzkov presahovala hodnotu majetku.“ Je pravda, že presný rozsah škody... nie je možné toho času presne určiť, a to aj z dôvodu, že doposiaľ nebolo skončené konkurzné konanie spoločnosti [REDAKOVANÉ]. To však neznamená, že škoda skutkom nebola spôsobená. Taktiež z doposiaľ vykonaného vyšetrovania je celkom zrejme možné vylúčiť, že by spoločnosti HORVÁT klimatizácia a vetranie, s. r. o. konaním štatutára [REDAKOVANÉ] vznikla iba škoda nepatrná.».

Podľa sťažovateľky je zrejmé, že konateľ obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], „použil majetok... na splatenie dlhov spoločnosti EKOSTAV SLOVAKIA... voči veriteľovi [REDAKOVANÉ]. pričom vedel, že týmto úkonom znemožní uspokojenie splatnej pohľadávky veriteľa HORVÁT klimatizácia a vetranie... Vzhľadom na uvedené... nie je možné konštatovať, že by nebol spáchaný trestný čin, naopak iba jeho rozsah sa doposiaľ nepodarilo dostatočne objasniť, čo však je

pochybením v postupe orgánov činných v trestnom konaní a vôbec to nie je dôvod na zastavenie trestného stíhania. V rozpore s uvedeným vyšetrovateľ OR PZ Žilina zastavil vo veci trestné stíhanie, pričom rozhodnutie bolo nadriadenými orgánmi aj napriek uvedenému potvrdené ako zákonné. Vzhľadom na uvedené mám za to, že napadnutým rozhodnutím a súvisiacimi rozhodnutiami došlo k porušeniu môjho práva na spravodlivé konanie a súdnu a inú právnu ochranu...“.

Podľa sťažovateľky sa so skutočnosťami, pre ktoré nebolo možné trestné stíhanie zastaviť, nevysporiadala generálna prokuratúra a ani prokurátor krajskej prokuratúry a prokurátor okresnej prokuratúry, ktorí uviedli, že „doterajšie závery vyšetrovania nedokážu vytvoriť podklad pre takýto alebo iný záver. Teda je nepochybné, že existuje viacero alternatív, a teda v zmysle uvedenej judikatúry má byť podaná obžaloba na súd. Keďže skutok konateľa spoločnosti [REDAKOVANÉ], nie je jednoznačne objasnený, potom je vylúčený postup podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, pretože nemožno vylúčiť možnosť, že skutok je trestným činom.“.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti je sťažovateľka toho názoru, že orgány činné v trestnom konaní, predovšetkým generálna prokuratúra, odmietli vo veci konať, „hoci boli k tomu povinné, svoje rozhodnutia nedostatočne odôvodnili, keď sa nevysporiadali so všetkými namietanými skutočnosťami, čím založili nepreskúmateľnosť svojich rozhodnutí a vec právne nesprávne posúdili...“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 a nasl. Ústavy SR a čl. 36 a nasl. Listiny základných ľudských práv a slobôd rozhodnutím Generálneho prokurátora SR č. IV/3 GPt 325/13/1000-17 z 3. marca 2015... a súvisiacimi rozhodnutiami prokurátora Krajskej prokuratúry Žilina č. 3 KPt 293/13/5500-14 z 15. decembra 2014 a prokurátora Okresnej prokuratúry Žilina č. 3 PV/1119/11/5511-53 z 16. októbra 2014 a vyšetrovateľa OR PZ Žilina, odbor kriminálnej polície, 3. odd. vyšetrovania ČVS: ORP-1364/3-OEK-ZA-2011 z 28. augusta 2014 porušené bolo.“

2. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práva základných sloboda čl. 36 Listiny základných ľudských práv a slobôd rozhodnutím Generálneho prokurátora SR č. IV/3 GPt 325/13/1000-17 z 3. marca 2015, ... a súvisiacimi rozhodnutiami prokurátora Krajskej prokuratúry Žilina č. 3 KPt 293/13/5500-14 z 15. decembra 2014, prokurátora Okresnej prokuratúry Žilina č. 3PV/1119/11/5511-53 z 16. októbra 2014 a vyšetrovateľa OR PZ Žilina, odbor kriminálnej polície, 3. odd. vyšetrovania ČVS: ORP-1364/3-OEK-ZA-2011 z 28. augusta 2014 porušené bolo.

3. Základné právo sťažovateľa vlastnícke právo podľa čl. 20 Ústavy SR, čl. 11 Listiny základných ľudských práv a slobôd rozhodnutím Generálneho prokurátora SR č. IV/3 GPt 325/13/1000-17z 3. marca 2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 10. marca 2015 a súvisiacimi rozhodnutiami prokurátora Krajskej prokuratúry Žilina č. 3 KPt 293/13/5500-14 z 15. decembra 2014, prokurátora Okresnej prokuratúry Žilina č. 3 Pv/1119/11/5511-53 z 16. októbra 2014 a vyšetrovateľa OR PZ Žilina, odbor kriminálnej polície, 3. odd. vyšetrovania ČVS: ORP-1364/3-OEK-ZA-2011 z 28. augusta 2014 porušené bolo.

4. Základné práva sťažovateľa na podnikanie podľa čl. 35 Ústavy SR a čl. 26 Listiny základných ľudských práv a slobôd rozhodnutím Generálneho prokurátora SR č. IV/3 GPt 325/13/1000-17z 3. marca 2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 10. marca 2015 a súvisiacimi rozhodnutiami prokurátora Krajskej prokuratúry Žilina č. 3 KPt 293/13/5500-14 z 15. decembra 2014, prokurátora Okresnej prokuratúry Žilina č. 3 Pv/1119/11/5511-53 z 16. októbra 2014 a vyšetrovateľa OR PZ Žilina, odbor kriminálnej polície, 3. odd. vyšetrovania ČVS: ORP-1364/3-OEK-ZA-2011 z 28. augusta 2014 porušené bolo.

5. Rozhodnutie Generálneho prokurátora SR č. IV/3 GPt325/13/1000-17 z 3. marca 2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 10. marca 2015 sa zrušuje.

6. Rozhodnutie prokurátora Krajskej prokuratúry Žilina č. 3 KPt 293/13/5500-14 z 15. decembra 2014sa zrušuje.

7. Rozhodnutie prokurátora Okresnej prokuratúry Žilina č. 3 PV/U19/11/5511-53 z 16. októbra 2014 sa zrušuje.

8. *Rozhodnutie vyšetrovateľa OR PZ Žilina, odbor kriminálnej polície, 3. odd. vyšetrovania ČVS: ORP-1364/3-OEK-ZA-2011 z 28. augusta 2014 sa zrušuje.*

9. *Vec sa vracia vyšetrovateľovi Okresného riaditeľstva Policajného zboru SR Žilina, odbor kriminálnej polície, 3. odd. vyšetrovania na ďalšie konanie a rozhodnutie.*

10. *Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000,- eur (slovom jednot tisíc eur), ktoré je Generálna prokuratúra SR povinná vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

11. *Generálna prokuratúra SR je povinná uhradiť sťažovateľovi trovy konania na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Jozefa Madeja, advokáta, do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“*

Sťažovateľka navrhuje aj alternatívny petit, ktorého uplatnenie by prichádzalo do úvahy vtedy, ak by ústavný súd dospel k záveru, že generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) o návrhu na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku dosiaľ nerozhodol. Alternatívny petit je v bodoch 1 až 4, 10 a 11 totožný s petitom už citovaným a navyše jeho súčasťou je aj výrok, podľa ktorého ústavný súd „Generálnemu prokurátorovi SR vo veci vedenej Generálnou prokuratúrou SR pod č. IV/3 GPt 325/13/1000 prikazuje konať vo veci bez zbytočných prieťahov.“.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv sťažovateľky zaručených čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež čl. 11 ods. 1, čl. 26 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru prípisom generálnej prokuratúry č. k. IV/3 GPt 325/13/1000-17 z 3. marca 2015, prípisom krajskej prokuratúry č. k. 3 KPt 293/13/5500-14 z 15. decembra 2014, uznesením okresnej prokuratúry č. k. 3 Pv 1119/11/5511-53 zo 16. októbra 2014 a uznesením vyšetrovateľa okresného riaditeľstva ČVS: ORP-1364/3-OEK-ZA-2011 z 28. augusta 2014.

II.1 K namietanému porušeniu označených práv napadnutým prípisom krajskej prokuratúry, napadnutým uznesením okresnej prokuratúry a napadnutým uznesením vyšetrovateľa okresného riaditeľstva

Uznesením vyšetrovateľa okresného riaditeľstva ČVS: ORP-1364/3-OEK-ZA-2011 z 28. augusta 2014 bolo v súlade s § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zastavené trestné stíhanie vedené pre zločin zvyhodňovania veriteľa podľa § 240 ods. 1 a 3 Trestného zákona, ku ktorému malo dôjsť na tom skutkovom základe, že štatutárny zástupca obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], v stave platobnej neschopnosti mal úmyselne uprednostniť iných veriteľov pred sťažovateľkou ako veriteľkou, ktorej ako dlžník nevyplatil viaceré faktúry týkajúce sa pohľadávky v sume 387 870,47 € splatnej k 1. máju 2011, ale mal poskytnúť plnenie iným veriteľom, čo nezodpovedá zásade pomerného uspokojenia veriteľov, a tak mal zmariť uspokojenie veriteľa (sťažovateľky)

k jej škode v sume 387 870,47 € z dôvodu, že tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Proti napadnutému uzneseniu vyšetrovateľa okresného riaditeľstva podala sťažovateľka sťažnosť, ktorú okresná prokuratúra uznesením č. k. 3 Pv 1119/11/5511-53 zo 16. októbra 2014 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla.

Prípisom krajskej prokuratúry č. k. 3 KPt 293/13/5500-14 z 15. decembra 2014 bol odmietnutý ako nedôvodný podnet sťažovateľky podľa § 31 a nasl. zákona o prokuratúre z 11. novembra 2014, ktorý s prihliadnutím na jeho obsah posúdil prokurátor krajskej prokuratúry ako podnet smerujúci proti napadnutým uzneseniam vyšetrovateľa okresného riaditeľstva a okresnej prokuratúry.

Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, uplatnenie kompetencia ktorého predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

Aplikujúc princíp subsidiarity na prerokúvanú vec sťažovateľky, ústavný súd konštatuje, že v danom prípade nemá právomoc preskúmať napadnuté uznesenie vyšetrovateľa okresného riaditeľstva, keďže jeho preskúmanie podliehalo prieskumnej právomoci okresnej prokuratúry na základe sťažovateľkou podanej sťažnosti. Rovnako ústavný súd nemá právomoc preskúmať ani napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry, pretože tak bola oprávnená a aj povinná urobiť krajská prokuratúra na základe podnetu sťažovateľky podľa zákona o prokuratúre. Uvedené platí aj pre napadnutý prípis krajskej prokuratúry, pretože opakovaný podnet sťažovateľky, resp. jej podanie z 21. januára 2015, bola oprávnená a aj povinná preskúmať generálna prokuratúra na základe opakovaného podnetu sťažovateľky podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre.

Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 26 ods. 1 listiny napadnutým prípisom generálnej prokuratúry

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľka sa domáha, aby ústavný súd vyslovil, že napadnutým prípisom generálnej prokuratúry boli porušené ňou označené základné práva podľa ústavy a listiny. Porušenie svojich práv odôvodňuje tým, že napadnutý prípis generálnej prokuratúry je nedostatočne odôvodnený, a tým aj nepreskúmateľný.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

V súlade s čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 26 ods. 1 listiny každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy, resp. ostatné orgány verejnej moci a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov, resp. ostatných orgánov verejnej moci, a to tak, že orgány verejnej moci sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv. Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať tie ich právne názory, ktoré ich pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery, ku ktorým orgány verejnej moci pri aplikácii práva dospeli, tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04).

Podľa judikatúry ústavného súdu je súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry či už prostredníctvom podnetu, opakovaného podnetu, alebo ďalšieho opakovaného podnetu podľa zákona o prokuratúre,

pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným spôsobom sa takýmto podaním zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyzrozumieť. Súčasťou tohto práva nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry podnetu (aj opakovanému a ďalšiemu opakovanému) vyhovelí (m. m. napr. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06, IV. ÚS 180/09), t. j. za porušenie základného práva na inú právnu ochranu nemožno považovať samu osebe skutočnosť, že príslušná prokuratúra vybavením podnetu (aj opakovaného a ďalšieho opakovaného) nesplní očakávania a predstavy dotknutej osoby (napr. I. ÚS 38/02, II. ÚS 358/06, IV. ÚS 28/06).

Pridržiavajúc sa citovanej judikatúry, ústavný súd preskúmal napadnutý prípis generálnej prokuratúry, v ktorom sa predovšetkým uvádza:

„Vyšetrovatel' PZ uznesením sp. zn. ČVS: ORP-1364/3-OEK-ZA-2011 zo dňa 28. 08. 2014 podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zastavil trestné stíhanie vo veci zločinu zvýhodňovania veriteľa podľa 240 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, ku ktorému malo dôjsť na tom skutkovom základe ako je uvedené v citovanom uznesení.

Proti tomuto uzneseniu oprávnené osoba podala sťažnosť, ktorú prokurátorka Okresnej prokuratúry Žilina uznesením sp. zn. 3 Pv 1119/11 zo dňa 16. 10. 2014 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietla.

Záveru uznesení sp. zn. ČVS: ORP-1364/3-OEK-ZA-2011 a 3 Pv 1119/11, ktoré boli riadne doručené oprávneným osobám, som si osvojila v celom rozsahu a na tieto Vás odkazujem. Uvedené uznesenia obsahujú všetky náležitosti, ktoré vyplývajú z ustanovenia § 176 ods. 1 písm. a) a e) Trestného poriadku.

Pochybenie som nezistila ani vo vybavení predchádzajúceho podnetu prokurátorom Krajskej prokuratúry Žilina pod sp. zn. 3 KPt 293/13 zo dňa 15. 12. 2014, ktorý sa zaoberal skutočnosťami uvedenými v podnete primeraným a akceptovateľným spôsobom.

Skutok (alebo určitý skutkový dej, ktorý sa odohral) sa nestáva trestným činom len preto, že ho za trestný čin označí oznamovateľ v podanom trestnom oznámení. Oznamovateľ (poškodený) má právo na podanie trestného oznámenia a orgány činné v trestnom konaní majú následne povinnosť sa ním zaoberať a rozhodnúť o tom, avšak posúdenie, či skutok napĺňa alebo nenapĺňa znaky konkrétnej skutkovej podstaty trestného činu je plne v ich kompetencii. Každý má síce zákonný nárok na to, aby sa jeho podaniami a návrhmi

kompetentné orgány zaoberali a aby ich vybavili, avšak nikto nemá nárok na to, aby výsledok tohto vybavenia zodpovedal jeho predstave (primerane aj uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 287/06)...“

Sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému prípisu generálnej prokuratúry predovšetkým namieta formalistický výklad § 364 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku použitý generálnou prokuratúrou, ktorá podanie sťažovateľky označené ako „žiadost' o vybavenie návrhu na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku“, ktorým sa domáhala zrušenia napadnutého uznesenia vyšetrovateľa okresného riaditeľstva z 28. augusta 2014, posúdila podľa obsahu ako opakovaný podnet podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre.

Podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku generálny prokurátor zruší právoplatné rozhodnutie prokurátora alebo policajta, ak takým rozhodnutím alebo v konaní, ktorému predchádzalo, bol porušený zákon. Porušením zákona sa rozumie podstatné pochybenie, ktoré mohlo ovplyvniť rozhodnutie vo veci.

Podľa § 363 ods. 2 Trestného poriadku ak sa týka rozhodnutie alebo konanie uvedené v odseku 1 viacerých osôb alebo skutkov, môže generálny prokurátor zrušiť len tú časť rozhodnutia alebo konania, ktorá sa týka niektorej z týchto osôb alebo skutkov.

Podľa § 363 ods. 3 Trestného poriadku generálny prokurátor v konaní podľa odseku 1 rozhodne uznesením, proti ktorému nie je prípustný opravný prostriedok.

V súlade s § 364 ods. 1 Trestného poriadku návrh na postup podľa § 363 ods. 1 môžu podať do troch mesiacov od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia

- a) obvinený vo svoj prospech,
- b) v prospech obvinenej osoby, ktoré by mohli podať v jeho prospech odvolanie,
- c) poškodený v neprospech obvinenej,
- d) zúčastnená osoba.

K námietke týkajúcej sa návrhu na postup podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku generálna prokuratúra v napadnutom prípise uviedla, že v preskúmvanej veci sťažovateľka nepatrila k osobám oprávneným na podanie návrhu na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní, keďže ako poškodená má *ex lege* právo podať takýto návrh len v prípade vyplývajúcom z § 364 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (v neprospech obvineného), v predmetnej veci však nebolo obvinenie vznesené. Z uvedeného dôvodu posudzovala generálna prokuratúra návrh na postup podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku v súlade s § 62 ods. 1 prvou vetou Trestného poriadku a podanie sťažovateľky kvalifikovala podľa obsahu ako opakovaný podnet podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre.

Ústavný súd sa stotožňuje s právnym názorom vysloveným generálnou prokuratúrou v napadnutom prípise, pričom zdôrazňuje, že ňou použitú interpretáciu § 364 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nepovažuje za formalistickú, t. j. takú, prostredníctvom ktorej by mohlo dôjsť k porušeniu práv označených sťažovateľkou. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva, že základné právo na právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny nemôže orgán verejnej moci v zásade porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v príslušnom konaní (m. m. napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00) tak, ako to bolo aj v posudzovanej veci.

Ústavný súd nemôže prisvedčiť ani námietke sťažovateľky, podľa ktorej k porušeniu ňou označených práv došlo aj tým, že podanie z 21. januára 2015 ako opakovaný podnet vybavila prokurátorka generálnej prokuratúry, ktorá zároveň vybavila predchádzajúce podanie sťažovateľky z 11. novembra 2014. Zo zistení ústavného súdu totiž vyplýva, že prípisom č. k. IV/3 GPt 325/13/1000-11 z 24. novembra 2014 prokurátorka generálnej prokuratúry podnet sťažovateľky z 11. novembra 2014 len postúpila z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti na ďalšie konanie krajskej prokuratúre, ktorá podnet následne vybavila napadnutým prípisom v súlade so zákonom o prokuratúre. Z uvedených dôvodov napadnutým prípisom, ktorým opakovaný podnet sťažovateľky vybavila prokurátorka generálnej prokuratúry, k porušeniu sťažovateľkou označených práv dôjsť nemohlo. Ústavný súd navyše poznamenáva, že generálny prokurátor vykonáva osobne pôsobnosť

uvedenú v § 11 a 12 a § 13 ods. 1 zákona o prokuratúre, pričom v ostatných prípadoch (aj v prípade vybavenia podnetu) môže poveriť prokurátora, aby konal v jeho mene (§ 16 zákona o prokuratúre).

Sťažovateľka mala zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa s jej podaním generálna prokuratúra riadne zaoberala. Nemala však nárok na to, aby výsledok konania zodpovedal jej predstave, v konkrétnostiach, aby generálna prokuratúra vyhovela „*jej návrhu na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku*“ (obdobne II. ÚS 88/99, III. ÚS 272/09).

Zákonnou a ústavnou povinnosťou generálnej prokuratúry bolo na ďalší opakovaný podnet sťažovateľky riadne reagovať a zistiť, či namietaným postupom podriadených prokuratúr a vyšetrovateľa okresného riaditeľstva boli dodržané ustanovenia relevantnej právnej normy.

Vzhľadom na skutočnosť, že generálna prokuratúra nezistila pochybenie zo strany krajskej prokuratúry pri preskúmvaní napadnutých uznesení vyšetrovateľa okresného riaditeľstva a okresnej prokuratúry, ústavný súd v ďalšom považoval, aj s prihliadnutím na sťažovateľkou vznesené námietky, za potrebné poukázať na nasledovné časti napadnutého prípisu krajskej prokuratúry:

«Za doposiaľ zisteného skutkového stavu nemožno ale napriek pretrvávajúcemu podozreniu z možného spáchania trestného činu vymedziť skutok – konkrétne konanie, ktorý by bolo možné klásť za vinu konkrétnej osobe s náležitým vymedzením všetkých znakov do úvahy pripadajúcej skutkovej podstaty a určením konkrétnej výšky možného ukrátenia pomerného uspokojenia...

Hlavnou prekážkou zmeny takéhoto stavu je absencia kompletnej účtovnej dokumentácie (možnosť relevantnej rekonštrukcie účtovníctva z iných zdrojov je podľa momentálneho poznania okolností „fungovania“ spol. [REDAKOVANÉ]... absolútne nereálna). ...“

Vašu námietku, že pre vymedzenie inkriminovaného konania, resp. určenie výšky škody v trestnom konaní nie je rozhodujúce poznanie účtovníctva a môže sa aplikovať

rozsah škody identicky ako by sa to udialo podľa zásad a ustanovení zákona o konkurze a vyrovnaní, z časti neakceptujem. ...

V trestnom práve musí byť totiž dokazovaný konkrétny skutok a všetky znaky skutkovej podstaty, pričom otázka výšky škody (ukrátenia na nezaplatenej / neuspokojenej časti pohľadávky) u daného do úvahy pripadajúceho druhu skutkovej podstaty nie je takou predbežnou otázkou, pri ktorej by orgány činné v trestnom konaní a súd mohli byť automaticky viazaní pomerom uspokojenia určeným v rámci konkurzného konania...

V rámci konkurzného konania pripadá do úvahy neprihlásenie niektorých pohľadávok (napr. z dôvodu, že veriteľ nezistí, že bol konkurz na jeho dlžníka vyhlásený alebo neprihlási pohľadávky...)...

Preto pomer a výška uspokojenia, ktorý by pripadali do úvahy v čase skutku, môžu byť zásadne odlišné od výsledku konkurzného konania. Nepoznanie, či neistota nielen o celkovom stave a vzájomnom pomere záväzkov a pohľadávok, ale obzvlášť potom o jednotlivých prijatých a poskytnutých platbách, zápočtoch a plneniach po dobe splatnosti inkriminovaných pohľadávok, znemožňuje v trestnom konaní formulovať skutok spôsobom, ktorý by mohol viesť k úspešnému uznaniu viny.»

Podľa názoru ústavného súdu generálna prokuratúra v napadnutom prípise aj s prihliadnutím na napadnutý prípis krajskej prokuratúry sťažovateľke v dostatočnej miere objasnila dôvodnosť namietaného postupu orgánov činných v trestnom konaní. Nemožno mať výhrady ani k jej argumentácii, podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní majú povinnosť sa zaoberať trestným oznámením, avšak vo výlučnej právomoci týchto orgánov je rozhodnúť o tom, či skutok napĺňa alebo nenapĺňa znaky konkrétnej skutkovej podstaty trestného činu a v prípade zistenia, že skutok nie je trestným činom a nie je ani dôvod na postúpenie veci, trestné stíhanie zastaviť.

Sťažovateľka ďalej namieta aj porušenie svojich základných práv na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a podnikať a vykonávať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 26 ods. 1 listiny z dôvodu, že generálny prokurátor napadnutým prípisom zmaril úlohu štátu prostredníctvom adhézneho konania chrániť vlastnícke práva a podnikateľské prostredie pred trestnou činnosťou.

Podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu. Podľa judikatúry všeobecných súdov, ako aj zo znenia § 46 ods. 3 Trestného poriadku je jednou zo základných podmienok na vyslovenie povinnosti nahradiť škodu, aby poškodený svoj nárok uplatnil voči určitej osobe – obžalovanému (napr. II. ÚS 492/2011).

Pre vyslovenie porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 26 ods. 1 listiny je podľa názoru ústavného súdu nevyhnutné zistenie, že postupom orgánov verejnej moci (v konkrétnom prípade generálnou prokuratúrou) došlo k porušeniu procesnoprávných záruk tvoriacich súčasť práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ktoré sťažovateľke v konečnom dôsledku zabránili tomu, aby si mohla v trestnom konaní náhradu škody uplatniť. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd v súvislosti so sťažovateľkou napadnutým prípisom generálnej prokuratúry k takémuto záveru nedospel, nemohol dospieť ani k záveru o porušení základných práv zaručujúcich právo vlastníť majetok a vykonávať podnikateľskú a inú zárobkovú činnosť.

Navyše ústavný súd konštatuje, že napadnutým prípisom generálnej prokuratúry vo veci sťažovateľky nie je dotknuté jej právo na prípadnú náhradu škody uplatnením nároku voči osobám, resp. obchodnej spoločnosti v občianskoprávnom konaní (IV. ÚS 131/07). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na relevantnú časť napadnutého prípisu generálnej prokuratúry, v ktorej sa uvádza: „... *nie je účelom trestného konania, aby poškodený nápravu prípadného porušenie obchodno-právneho vzťahu, ktorý mal vzniknúť neuhradením faktúr v plnej výške alebo vôbec, ktorému nezabránili nutnou dávkou opatrnosti (... vykonávanie ďalších prác bez uhradenie predchádzajúcich, neuplatnenie sankcií zo zmluvy) požadoval od orgánov činných v trestnom konaní trestnoprávny postih zmluvného partnera, pričom sám poškodený vo svojom výsluchu zo dňa 10. 01. 2012 uviedol, že žalobu na vymáhanie predmetnej pohľadávky nepodal na príslušný súd... pretože nemal na súdne poplatky.*“

Okrem už uvedeného z ďalších zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka si v prebiehajúcom konkurznom konaní vedenom Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 3 K 14/2012 podala prihlášku pohľadávky v sume 387 870,47 € (vo veci neuhradenej pohľadávky) proti úpadcovi (obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ]), využila teda ďalší právny prostriedok, prostredníctvom ktorého sa môže domáhať úhrady splatnej pohľadávky.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd zastáva názor, že generálna prokuratúra ďalší opakovaný podnet sťažovateľky vybavila ústavne akceptovateľným spôsobom, keď ho z dôvodu nezistenia nezákonného postupu vyšetrovateľa a podriadených prokuratúr ako nedôvodný odložila. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.3 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým prípisom generálnej prokuratúry

V súlade s čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Pokiaľ ide o námietku porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým prípisom generálnej prokuratúry, ústavný súd ju v súlade s konštantnou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva kvalifikoval ako zjavne neopodstatnenú vzhľadom na neaplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na vec sťažovateľky.

Kritériom aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru je materiálna povaha predmetu konania. Aplikácia uvedeného článku dohovoru prichádza do úvahy iba v prípade, že ide o konanie, v ktorom sa rozhoduje o „občianskych právach alebo záväzkoch“, prípadne

o „oprávnenosti trestného obvinenia“. Nie je pritom rozhodujúce, či v okolnostiach konkrétneho prípadu rozhoduje všeobecný súd alebo iný orgán verejnej moci, a taktiež nie je rozhodujúca ani povaha zákona, ktorý upravuje predmet daného konania, rovnako tak ani povaha strán (účastníkov konania), resp. povaha právneho vzťahu, o ktorý v danej veci ide (IV. ÚS 241/07).

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (rozhodnutie vo veci Krumpel a Krumpelová v. Slovensko z 5. 7. 2005, bod 40) a následne aj z judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 18/06, III. ÚS 324/05, IV. ÚS 44/06) totiž vyplýva, že nárok profitovať zo záruk čl. 6 ods. 1 dohovoru môžu poškodení v trestnom konaní, ktorí si v rámci tohto konania uplatnili nárok na náhradu škody (občianskoprávny prvok v rámci trestnoprávneho konania), a to voči konkrétnej osobe – obžalovanému (§ 46 ods. 3 Trestného poriadku), ktorého identita je najskôr známa vznesením obvinenia. Z tohto pohľadu sťažovateľka (ako poškodená) nemôže v trestnom konaní bez obvinenia vzneseného konkrétnej osobe požívať garancie zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru (porovnaj aj III. ÚS 450/2014).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky v nej uvedenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. januára 2016